

Громада повинна знати свого депутата не лише в обличчя

Ігор САВЧЕНКО,
народний депутат України

Одним із найактуальніших питань політичного сьогодення в Україні є визначення дати та системи майбутніх місцевих виборів. Кожна політична сила має свою думку щодо доцільності тієї чи іншої виборчої системи – мажоритарної, пропорційної чи змішаної. Насамперед необхідно коротко розглянути їхню суть. Мажоритарна є найстарішою з них. Назва її походить від французького «majorite», що означає «більшість». Згідно з виборами за мажоритарною виборчою системою депутатський мандат від округу одержує той кандидат у депутати, який отримав установлену законом більшість голосів виборців. Перевага такої системи – в її демократичності, оскільки вона враховує інтереси більшості виборців.

На відміну від мажоритарної, за пропорційною системою виборів депутатські мандати розподіляються між партіями пропорційно кількості голосів виборців, поданих за них у межах виборчого округу, за умови подолання ними встановленого законодавством виборчого бар'єра.

Змішана система виборів є поєднанням мажоритарної та пропорційної.

Більшість законопроектів щодо місцевих виборів, які перебувають на розгляді у Верховній Раді України, визначають майбутнє місцевих виборів як вибори за мажоритарною системою на рівні сіл та селищ і за змішаною – в містах, районах, областях та АРК. Проте, на мою думку, в невеликих містах також доцільно було б проводити вибори за мажоритарною системою.

Чим це зумовлено? Якщо жодна територіальна громада матиме змогу самостійно обирати кандидатів до місцевих рад з-поміж мешканців своєї території, майбутнього депутата кожен житель знатиме в обличчя, знатиме його адресу, його родину, його минуле. Депутат стане взірцем, обличчям громади, її представником і захисником.

Удосконалення виборчого законодавства дозволить уникнути випадків, коли депутати, котрі обиралися до місцевої ради, з'являлися, приміром, у селі в кращому разі лише на засідання ради або для того, щоб розділити

і продати майно, землі громади та якомога скоріше втекти з округу.

Лише представники місцевої громади села, селища чи маленького містечка, котрі живуть пліч-о-пліч, знають проблеми свого рідного краю. Люди повинні мати можливість бачити свого депутата щодня, знати, де він живе, на якому автомобілі їздить. Це дасть змогу не лише плідно з ним спілкуватись, а й контролювати співвідношення надходжень до місцевого бюджету громади та власного бюджету депутата зокрема; проаналізувати, прийшов він на посаду обстоювати інтереси людей чи свої власні. Місцева громада сама має вирішувати, хто саме управлятиме її майном, куди спрямувати кошти, отримані з продажу або оренди землі чи комунального майна населеного пункту, для розвитку рідного регіону.

Коли депутат місцевої ради нищитиме свій автомобіль, бо змушений їздити розбитими дорогами села – він буде зацікавлений в їхньому ремонті та будівництві; коли його діти ходитимуть до школи, що погано опалюється, не забезпечена підручниками – він скоріше перейматиметься цими проблемами та наполегливо шукатиме шляхи їхнього розв'язання. Для нього стануть очевидними проблеми соціальної інфраструктури, з якими пересічний житель стикається щоденно, такими, як відсутність книжок у бібліотеках, інвентарю

в спортзалах, вбиралень, спортивних майданчиків, їдалень тощо. Не в його інтересах буде, щоб гроші громади осідали в кишенях чиновників різних рівнів: гроші та майно запрацюють на громаду, на її благо. Адже саме відсутність грошей і робочих місць є однією з головних причин того, що жителі покидають село, а відтак, воно не розвивається, занепадає, люди втрачають віру у владу.

Здебільшого найголовнішою цінністю місцевих громад є земля. Існує кілька варіантів правильного управління цим ресурсом. Слід обміркувати, який варіант вибере місцевий депутат – ставленик громади і як вчинить людина, котра не заінтересована опікуватися добробутом громади.

Перший варіант – оголосити конкурс (тендер) на оренду земельної ділянки. Перевагу віддати інвестору, котрий побудує актуальне для даної території підприємство, забезпечить місцеве населення робочими місцями, подбає про екологію і стан доріг. Як винагороду за можливість працювати з певною громадою на її території інвестор може взяти на себе відповідальність за розвиток соціального сектору, покращення умов навчання для дітей, опікуватись інвалідами, станом доріг, лікарень, пологових будинків тощо.

Як альтернативу землю можна роздати людям – жителям даного населеного пункту для ведення

особистого селянського господарства.

Інший варіант дуже схожий на перший, проте інвестору не потрібно брати на себе будь-яку відповідальність перед громадою, думати про добробут і розвиток регіону. Досить лише дати відповідного хабара голові ради – й без жодних зобов'язань чи користі для населення покласти собі «до кишені» кілька гектарів. У цьому разі альтернативою буде роздати землю людям, котрі ніколи не мешкали на цій території, не мають на це жодного права, проте готові чимало заплатити за отримання земельної ділянки з метою її подальшого перепродажу.

Аби уникнути таких ситуацій, у майбутньому законі про вибори слід передбачити, щоб у сільських, селищних, міських радах були представники місцевих громад, у районних – бодай один представник з кожного села; в обласних – з кожного району.

Голові та й кожному депутатові зокрема люди повинні довіряти. Це має бути довірена особа громади, той, хто захищатиме їхні інтереси та лобюватиме позитивні для населеного пункту рішення на вищих рівнях. Місцевий депутат стане для земляків авторитетною людиною, адже його робота не лише голосу-

вати в сесійні дні, робота депутата – копітка, цілодобова праця.

Як народний обранець розумію, що робота депутатів усіх рівнів – це передусім проведення регулярного прийому громадян, вивчення та вникання в проблеми людей від найменших до масштабніших, таких, як погане освітлення вулиць, відсутність доріг у деяких населених пунктах, відсутність дитячих садків, машин швидкої допомоги тощо. Депутат не повинен боятись ініціювати розслідування з тих чи інших питань, на кшталт розвінчування фактів службового зловживання у сфері земельних відносин, фактів корупції чи бездіяльності, невиконання чи неналежного виконання своїх обов'язків посадовими особами.

Завдання депутата – працювати на громаду. Завдання громади – самій вирішувати, кого з-поміж себе обирати до місцевих рад, кому довірити долю, рівень добробуту своєї території. Якщо самостійно, всім гуртом провести інвентаризацію майна, земельних ресурсів свого регіону, недобудованих чи занедбаних об'єктів, які є перспективними для економічного розквіту краю, місцеві жителі краще зможуть визначити свій регіон як аграрний, промисловий, тури-

стичний тощо. Ознайомившись із думкою громади, депутат зможе виокремити пріоритети як першочергові чи такі, котрі варто наразі залишити на перспективу й активно підшукувати інвесторів для втілення задуманих проектів.

Як бачимо, за мажоритарної системи виборів влада, принаймні на місцях, більше належатиме народу. Виборці повинні брати і братимуть участь у житті свого населеного пункту. Місцева громада має зажити як окремий організм, як маленька держава в загальній державній системі, а кожна, навіть найменша сільська, селищна чи міська рада виконуватиме функцію міні-парламенту на своїй власній території.

Якщо люди житимуть однією громадою, за однією загальною системою, дбатимуть про загальний добробут громади, рівень життя та матеріального добробуту кожного мешканця зокрема буде значно вищим.

Тому я як народний депутат України підтримаю лише той законопроект, котрий надасть громадам таку можливість. Сподіваюся, що до дня проведення виборів до місцевих рад виборча система в Україні підніметься на новий, істотно вищий та ефективніший рівень.

5

Наказую реформуватися!

НАЦІОНАЛЬНИЙ КОНГРЕС МІСЦЕВОГО
САМОВРЯДУВАННЯ УКРАЇНИ

NATIONAL CONGRESS OF
LOCAL SELF-GOVERNMENT IN UKRAINE

Кабінет Міністрів Миколи Азарова прийняв вольове рішення – будь-що полегшити життя місцевим громадам. Підготували зміни до законодавства про місцеві вибори і розробили проекти нових редакцій Бюджетного та Податкового кодексів. Ще не докотилися реформи згори до самих низів, а низи вже заволали про допомогу.

Юрій ПОТАШНИЙ,
Микола БІЛОКОПИТОВ (фото)

Мажоритарка: крок назад?

Місцеві громади найменше нарікають на зміни до виборчого законодавства: їх нарешті почули й повертають мажоритарку. Про новели виборчого законодавства повідомив на засіданні Ради Національного конгресу місцевого самоврядування **віце-прем'єр-міністр України з питань регіональної політики Віктор ТИХОНОВ**.

Урядовець поділився й сумнівами стосовно доцільності імперативного

мандата, а також кількості депутатських місць у радах, тривалості виборчої кампанії. До речі, на думку більшості експертів, вибори місцевих рад і голів населених пунктів мають відбуватись одночасно, а терміни їхніх повноважень – збігатися.

– Буде це чотири роки чи п'ять, нехай вирішить законодавець, – каже **президент Асоціації міст України (АМУ), міський голова Дніпропетровська Іван КУЛІЧЕНКО**.